

Instrukcja postępowania w przypadku awarii
produkcyjnych (wycieku substancji chemicznych,
wystąpienia awarii elektrycznych i mechanicznych, itp.)
i awarii pozaprodukcyjnych (wypadków drogowych,
kolizji itp.)

1. PRZEDMIOT INSTRUKCJI

Instrukcja dotyczy sposobów postępowania na wypadek wystąpienia w PCC Rokita SA stanów awaryjnych, za wyjątkiem poważnych awarii przemysłowych – niekontrolowane przedostanie się do otoczenia znacznych ilości chloru lub innych niebezpiecznych substancji chemicznych z instalacji technologicznych lub środków transportowych, które mogą powodować duże zagrożenia dla ludzi i środowiska - o których mowa w **Instrukcji postępowania na wypadek zagrożeń chemicznych „Akcja chlor”**.

2. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK AWARII PRODUKCYJNYCH

2.1. Postępowanie w przypadku awarii produkcyjnych związanych z uwolnieniem się (wyciekami) substancji chemicznych

W przypadku wystąpienia awarii produkcyjnych związanych z uwolnieniem się (wyciekami) substancji chemicznych na terenie instalacji produkcyjnych – które powodują bezpośrednie zagrożenia dla zdrowia i życia pracowników obsługi lub środowiska - należy:

- zlokalizować miejsce wycieku/nieszczelności,
- jeśli to możliwe – jak najszybciej, stosując odpowiednie środki ochrony indywidualnej - odciąć dopływ materiału niebezpiecznego (np. poprzez zamknięcie zaworów na dopływie i odpływie),
- za pośrednictwem Dyspozytora Zakładu wezwać Zakładową Służbę Ratowniczą (GBR); w momencie przybycia Zakładowej Służby Ratowniczej jej dowódca (kierownik GBR, kierownik zmiany GBR) przejmuje kierowanie akcją ratowniczą – w związku z tym, niezwłocznie po przybyciu na miejsce Zakładowej Służby Ratowniczej, należy przekazać kierownikowi zmiany ZSR informacje dotyczące zaistniałej awarii,
- zabezpieczyć miejsce wycieku przed dostępem osób postronnych,
- zabezpieczyć studzienki kanalizacyjne, telekomunikacyjne, kanały kablowe itp.
- powiadomić przełożonego, ewentualnie gospodarza terenu, na którym wystąpiła awaria,
- wdrożyć postępowanie poawaryjne, zgodnie z obowiązującymi instrukcjami ruchowymi, obsługi itp.
- po usunięciu awarii należy zneutralizować miejsce wycieku, a w przypadku zanieczyszczenia gruntu przeprowadzić jego odkażenie.

2.1.1. Postępowanie Dyspozytora Zakładu w przypadku rozszczelnienia zbiorników i rurociągów z kwasami i alkaliami oraz innymi substancjami chemicznymi.

Wyciek kwasów lub alkaliów do kanalizacji ściekowej w wyniku rozszczelnienia się zbiorników i rurociągów zagraża prawidłowej pracy oczyszczalni ścieków. W takim przypadku Dyspozytor Zakładu powiadamia kierownika Zakładu Wodno Kanalizacyjnego o zaistniałej sytuacji i poleca określić aktualną chłonność zbiornika retencyjnego na kwasy lub alkalia. Podejmuje również następujące działania:

a) w sytuacji awarii z udziałem kwasów:

Jeżeli w aktualnej sytuacji następuje planowy zrzut ścieków kwaśnych, z którejkolwiek instalacji produkcyjnej, poleca wstrzymanie tego zrzutu, a pracownikom nadzoru - na instalacjach zrzucających ścieki o charakterze kwaśnym - poleca ograniczenie lub wstrzymanie zrzutu tych ścieków.

Po uzyskaniu informacji o możliwości przyjęcia ścieków kwaśnych i przedstawieniu oceny sytuacji przez Zakładową Służbę Ratowniczą, podejmuje dalsze decyzje mające na celu ograniczenia negatywnego wpływu koniecznego zrzutu ścieków na środowisko.

b) w sytuacji awarii z udziałem alkaliów:

Jeżeli w aktualnej sytuacji następuje planowy zrzut ścieków alkalicznych z którejkolwiek instalacji produkcyjnej, poleca wstrzymanie tego zrzutu, a pracownikom nadzoru - na instalacjach zrzucających ścieki o charakterze alkalicznym - poleca ograniczenie lub wstrzymanie zrzutu tych ścieków.

Po uzyskaniu informacji o możliwości przyjęcia ścieków alkalicznych i przedstawieniu oceny sytuacji przez Zakładową Służbę Ratowniczą, podejmuje dalsze decyzje mające na celu ograniczenia negatywnego wpływu koniecznego zrzutu ścieków na środowisko.

2.2. Postępowanie w przypadku pożaru

W przypadku wystąpienia pożaru na terenie instalacji produkcyjnych i pozostałym terenie PCC Rokita SA należy postępować zgodnie z „Instrukcją na wypadek pożaru” obowiązującą w PCC Rokita SA

2.3. Postępowanie w przypadkach zaniku lub ograniczenia czynników energetycznych

Do czynników energetycznych zalicza się:

- energię elektryczną,
- parę wodną,
- azot,
- powietrze pomiarowe,
- gaz opałowy,
- wodę przemysłową,
- wodę zdemineralizowaną,
- wodę ulepszoną.

Zanik lub ograniczenie dostaw czynników energetycznych na wydziałach produkcyjnych lub pomocniczych PCC Rokita SA należy niezwłocznie zgłaszać Dyspozytorowi Zakładu. Dyspozytor Zakładu - wspólnie z Dyspozytorem Energetykiem oraz Głównym Energetykiem PCC Rokita SA – ma obowiązek ustalić rozmiar awarii lub zakłócenia energetycznego oraz ich źródło (przyczynę).

Jeżeli rozmiar awarii lub zakłóceń energetycznych może pociągnąć za sobą skutki w postaci wtórnych zagrożeń chemicznych (niekontrolowane zrzućy substancji do ścieków, emisja do atmosfery, zagrożenie wybuchem), Dyspozytor Zakładu postępuje zgodnie z Instrukcją postępowania na wypadek skażeń chemicznych „Akcja chlor”.

Jeżeli awaria dotyczy tylko określonej jednostki organizacyjnej Dyspozytor Zakładu w porozumieniu z kierownikiem jednostki organizacyjnej, Dyspozytorem Energetykiem oraz Głównym Energetykiem PCC Rokita SA, ustala możliwy sposób usunięcia zaistniałej awarii.

W trakcie „awarii energetycznej” zachodzi na ogół konieczność wyłączenia awaryjnego instalacji. Obowiązujące instrukcje (instrukcje ruchowe, instrukcje obsługi, instrukcje eksploatacji, itp.) w danej jednostce organizacyjnej określają sposób bezpiecznego postępowania w takich sytuacjach.

Kierownik jednostki organizacyjnej, po dokonaniu oceny zaistniałej sytuacji, podejmuje działania w celu usunięcia awarii, korzystając z pomocy operacyjnej Dyspozytora Zakładu, Dyspozytora Energetyka oraz Głównego Energetyka PCC Rokita SA.

Na zmianach II i III oraz w dniach wolnych od pracy Dyspozytor Zakładu - w porozumieniu z Dyspozytorem Energetykiem oraz kierownikiem jednostki organizacyjnej, w której nastąpiła awaria - wzywa do PCC Rokita SA niezbędnych specjalistów.

Po usunięciu awarii i przywróceniu stanu pierwotnego (sprzed awarii) kierownik jednostki organizacyjnej w meldunku do Dyspozytora Zakładu podaje:

- czas postoju wytwórni,
- bezpośrednią przyczynę postoju, jeżeli została ona ustalona,
- skutki awarii.

Przekazane dane Dyspozytor Zakładu odnotowuje w raporcie.

W przypadku, gdy awaria spowodowana zanikiem lub ograniczeniem czynników energetycznych:

- wywołana została poprzez działanie czynników zewnętrznych (naturalnych lub działaniem osób trzecich),
- spowodowała uszkodzenie maszyn lub urządzeń produkcyjnych,

po usunięciu awarii należy niezwłocznie zebrać dostępne materiały i informacje w celu sporządzenia protokołu poawaryjnego zawierającego:

- okoliczności i przyczyny zaistniałej awarii,
- ustalenia dotyczące osób odpowiedzialnych za zaistniały stan,
- określenie skutków awarii i wielkości strat finansowych,
- ocenę działania służb likwidujących awarię,
- wnioski profilaktyczne, zmierzające do wyeliminowania podobnych zdarzeń w przyszłości.

Protokół poawaryjny sporządza zespół, w skład, którego wchodzi:

- Dyrektor Biura Bezpieczeństwa i Prewencji – przewodniczący Zespołu
- specjaliści branżowi w zależności od rodzaju awarii (Główny Technolog, Główny Inżynier, Główny Energetyk, ewentualnie inni specjaliści)
- specjalista ds. BHP,
- specjalista ds. prewencji
- specjalista ds. ochrony środowiska,
- inni niezbędni specjaliści powołani przez przewodniczącego Zespołu.

Protokół poawaryjny należy sporządzić w ciągu 14 dni od zaistnienia awarii i przedłożyć do zatwierdzenia Dyrektorowi Generalnemu.

2.4. Postępowanie w przypadku awarii maszyn, urządzeń, aparatów

W przypadku wystąpienia awarii maszyn, urządzeń technicznych lub aparatów produkcyjnych należy niezwłocznie powiadomić Dyspozytora Zakładu.

Dyspozytor Zakładu ma obowiązek odnotować w raporcie fakt awarii mechanicznej i ustalić w porozumieniu z kierownikiem wydziału możliwy sposób usunięcia awarii, z uwzględnieniem stopnia ważności urządzenia, maszyny dla bezpieczeństwa funkcjonowania (ruchu produkcyjnego) danej jednostki organizacyjnej.

Jeżeli awaria może za sobą spowodować skutki w postaci zagrożeń chemicznych (emisje niebezpiecznych substancji chemicznych do środowiska) Dyspozytor Zakładu postępuje zgodnie z Instrukcją postępowania na wypadek skażeń chemicznych „Akcja chlor”.

Po usunięciu awarii i przywróceniu stanu pierwotnego (sprzed awarii) kierownik jednostki organizacyjnej w meldunku do Dyspozytora Zakładu podaje:

- czas postoju wytwórni,
- bezpośrednią przyczynę postoju, jeżeli została ona ustalona,
- skutki awarii.

Przekazane dane Dyspozytor Zakładu odnotowuje w raporcie.

2.5. Postępowanie poawaryjne w przypadku wystąpienia awarii produkcyjnych

Po usunięciu awarii należy niezwłocznie zebrać dostępne materiały i informacje w celu sporządzenia protokołu poawaryjnego zawierającego:

- okoliczności i przyczyny zaistniałej awarii,
- ustalenia dotyczące osób odpowiedzialnych za zaistniały stan,
- określenie skutków awarii i wielkości strat finansowych,
- ocenę działania służb likwidujących awarię,
- wnioski profilaktyczne, zmierzające do wyeliminowania podobnych zdarzeń w przyszłości.

Protokół poawaryjny sporządza zespół, w skład, którego wchodzi:

- Dyrektor Biura Bezpieczeństwa i Prewencji – przewodniczący Zespołu,
- specjaliści branżowi w zależności od rodzaju awarii (Główny Technolog, Główny Inżynier, Główny Energetyk, ewentualnie inni specjaliści)
- specjalista ds. BHP,
- specjalista ds. prewencji
- specjalista ds. ochrony środowiska,
- inni niezbędni specjaliści powołani przez przewodniczącego Zespołu.

Protokół poawaryjny należy sporządzić w ciągu 14 dni od zaistnienia awarii i przedłożyć do zatwierdzenia Dyrektorowi Generalnemu.

3. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK AWARII POZAPRODUKCYJNYCH

3.1. Postępowanie w przypadku awarii pozaprodukcyjnych

W przypadku wystąpienia wypadków drogowych, kolizji taboru samochodowego lub kolejowego lub innych tego typu zdarzeń, które mogą mieć miejsce na terenie PCC Rokita SA należy niezwłocznie powiadomić Dyspozytora Zakładu.

Dyspozytor Zakładu ma obowiązek odnotować w raporcie fakt wystąpienia awarii pozaprodukcyjnej i ustalić w porozumieniu z gospodarzem obiektu lub terenu możliwy sposób usunięcia skutków zdarzenia.

Jeżeli awaria pozaprodukcyjna może za sobą powodować skutki w postaci zagrożeń chemicznych (emisje niebezpiecznych substancji chemicznych do środowiska) Dyspozytor Zakładu postępuje zgodnie z Instrukcją postępowania na wypadek skażeń chemicznych „Akcja chlor”.

Po usunięciu awarii pozaprodukcyjnej i przywróceniu stanu pierwotnego gospodarz obiektu lub terenu w meldunku do Dyspozytora Zakładu podaje:

- bezpośrednią przyczynę awarii pozaprodukcyjnej, - jeżeli została ona ustalona,
- skutki kolizji lub innego zdarzenia.

Przekazane dane Dyspozytor Zakładu odnotowuje w raporcie.

3.2. Postępowanie poawaryjne w przypadku wystąpienia awarii pozaprodukcyjnych

Po usunięciu awarii pozaprodukcyjnej należy niezwłocznie zebrać dostępne materiały i informacje w celu sporządzenia protokołu poawaryjnego zawierającego:

- okoliczności i przyczyny zaistniałej awarii,

- ustalenia dotyczące osób odpowiedzialnych za zaistniały stan,
- określenie skutków awarii i wielkości strat finansowych,
- ocenę działania służb likwidujących awarię,
- wnioski profilaktyczne, zmierzające do wyeliminowania podobnych zdarzeń w przyszłości.

Protokół poawaryjny sporządza zespół, w skład którego wchodzi:

- Dyrektor Biura Bezpieczeństwa i Prewencji – przewodniczący Zespołu
- właściciel obiektu lub terenu
- specjalista ds. BHP,
- specjalista ds. prewencji,
- specjalista ds. ochrony środowiska.
- inni niezbędni specjaliści powołani przez przewodniczącego Zespołu.

Protokół poawaryjny należy sporządzić w ciągu 14 dni od zaistnienia awarii i przedłożyć do zatwierdzenia Dyrektorowi Generalnemu.